

4 Promotie van hernieuwbare energie

Een optimaal beheer van de groenestroomcertificaten en de garanties van oorsprong!

Régis Lambert,
verantwoordelijke Hernieuwbare Energie
bij BRUGEL

Bekijk de
video online

De opdracht van de dienst Hernieuwbare Energie van BRUGEL situeert zich rond drie grote krachtlijnen: de stimulansen voor de productie, informatie over de oorsprong van de groene stroom en de integratie van hernieuwbare energie in het net en op de markt.

Verschillende rollen

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, zorgt BRUGEL voor de driemaandelijkse toewijzing van groenestroomcertificaten (GSC's) en garanties van oorsprong. BRUGEL staat ook in voor het beheer van de transacties, het advies aan initiatiefnemers van projecten, de certificering van installaties en follow-up van reeds in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aanwezige installaties: fotonvoltaïsche panelen, warmtekrachtkoppelingssystemen en verbrandingsovens voor huishoudelijk afval.

"Omstreeks het einde van 2018 werd een deel van deze opdracht toevertrouwd aan de Brusselse DNB," vertelt Régis Lambert. "Voortaan verzamelt SIBELGA de meetgegevens die afkomstig zijn van de producenten, valideert het deze gegevens en bezorgt het BRUGEL gevalideerde productiegegevens."

Toegekende groenestroomcertificaten (GSC)

In 2018 heeft BRUGEL zo'n 476.084 groenestroomcertificaten toegekend voor de

geproduceerde groene stroom (in 2017 waren dat er 417.204). Aangezien BRUGEL afhankelijk is van de informatie die het ontvangt van de leveranciers, omvatten de statistieken over de toewijzing van GSC's productiegegevens die meerdere jaren kunnen betreffen. *"Zo kunnen bepaalde GSC's worden toegekend voor de productie in voorgaande jaren,"* aldus Régis Lambert.

Marktactiviteit in 2018

In 2018 heeft BRUGEL ook de transacties van 577.000 GSC's (tegenover 491.662 GSC's in 2017) afgesloten, voor een totaalbedrag van 54 miljoen euro. In 2018 bedroeg de gemiddelde prijs van een GSC 95 euro. Het bedrag van deze transacties illustreert de marktactiviteit in de quotuminleveringsperiode 2018.

Quotuminlevering

In 2018 bedroeg het quotum voor groenestroomcertificaten 8,5% van alle in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geproduceerde energie, d.w.z. 432.099 GSC's (tegenover 400.773 GSC's in 2017) die vóór 31 maart 2019 door de energieleveranciers moesten worden ingeleverd. Voor de eindverbruiker komt de bijdrage aan de kosten van het systeem ongeveer overeen met het quotum, dat wil zeggen 8,5% vermenigvuldigd met het aantal verbruikte MWh. Voor een klant die 2 MWh verbruikt (gemiddelde Brusselse klant) bedraagt de kostprijs dus 17 euro per jaar.

Markt voor GSC's opnieuw overspannen in 2018

In de praktijk blijkt dat het aantal GSC's dat op de markt beschikbaar was, in 2018 niet voldoende was om over een toereikende operationele liquiditeit te beschikken. Sommige leveranciers hebben immers bepaalde moeilijkheden ondervonden om GSC's te vinden. Gevolg: de prijs van deze GSC's is relatief hoog gebleven (meer dan 100 euro per GSC voor bepaalde transacties).

"Rekening houdend met het quotum waarvan de lineaire verhoging vastligt tot 2025, zal de vraag naar GSC's voortdurend toenemen," benadrukt Régis Lambert naar aanleiding hiervan. "De sterke toename van installaties in 2018 zou deze spanning gedeeltelijk moeten verlichten, maar het zal nodig zijn om deze situatie de volgende jaren van nabij te volgen."

In 2018 is BRUGEL overigens een kwalitatieve studie begonnen om het systeem ter ondersteuning van GSC's te analyseren, met name om de sterke en zwakke punten van deze markt te bepalen en mogelijke verbeteringen voor te stellen.

Op dit ogenblik profiteert alleen de Brusselse verbrandingsoven van overdraagbare garanties van oorsprong (GO's) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De leveranciers moeten dus GO's kopen die afkomstig zijn uit andere gewesten in België en uit andere Europese landen, om het aandeel groene stroom dat ze aan hun klanten leveren, te rechtvaardigen.

Prijsstijging van de garanties van oorsprong (GO's)

De garantie van oorsprong is een traceerbaarheidssysteem dat op Europees niveau werd ingevoerd om de eindverbruiker nuttige informatie te verstrekken over de (geografische en technologische) oorsprong van de verbruikte elektriciteit en op die manier het verbruik van groene stroom te bevorderen. De energieleveranciers zijn verplicht om garanties van oorsprong te kopen in verhouding tot de groene stroom die zij via hun contracten voor groene stroom verkopen.

"Jarenlang is de prijs van deze garanties van oorsprong tussen 10 en 20 cent per MWh blijven liggen," legt Régis Lambert uit. "In 2018 zorgde de vraag van de markt op Europees niveau ervoor dat deze prijs steeg, waardoor GO's de facto een echte financiële waarde kregen. In deze context bereikte de prijs van een GO voor Nederlandse windenergie in 2018 bijvoorbeeld 6 tot 7 euro. En voor bepaalde investeerders zijn deze GO's dientengevolge een potentiële bron van inkomsten geworden, naar het voorbeeld van de groenestroomcertificaten."

Greencheck

Leveranciers moeten het groene deel van de stroom die ze aan hun klanten leveren, garanderen met garanties van oorsprong (GO), een traceerbaarheidshulpmiddel voor elektriciteit (zie hierboven).

"Om de Brusselse consumenten in staat te stellen na te gaan wat het reële aandeel ontvangen groene stroom is, stelt BRUGEL hun het hulpmiddel Greencheck ter beschikking, dat op het internet raadpleegbaar is," licht Régis Lambert toe. "Dit initiatief past perfect in het tweede gedeelte van de opdracht van BRUGEL: de Brusselse consumenten informeren over de verbruikte groene stroom."

Nieuwe Europese richtlijn "hernieuwbare energie"

De nieuwe Europese richtlijn "hernieuwbare energie" werd eind 2018 goedgekeurd. Aangezien de vorige versie uit 2009 dateerde en niet langer in overeenstemming was met de realiteit van de sector, behandelt dit nieuwe document aspecten die de komende jaren een grote impact zullen hebben.

"In deze nieuwe richtlijn werd het hulpmiddel van de garanties van oorsprong bijvoorbeeld versterkt en uitgebreid met andere energievectoren zoals biogas, groene warmte of waterstof," vertelt Régis Lambert. "De omzetting van de teksten in de nationale wetgeving zal plaatsvinden van 2019 tot begin 2021."

Toestand van het fotovoltaïsche park in Brussel

In 2018 werd meer dan 15 MWp (megawattpiek) aan nieuw vermogen geïnstalleerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de productie van fotovoltaïsche zonne-energie. Het geheel van de installaties zorgde samen voor een vermogen van meer dan 83 MWp. Dat betekent een stijging van 50% tegenover 2017 (9,4 MWp) en een verdrievoudiging van het geïnstalleerde vermogen in 2016 (5,1 MWp). Op dat tempo kan de kaap van 100 MWp fotovoltaïsche zonne-energie eind 2019 – begin 2020 worden gerond.

"De productie van fotovoltaïsche zonne-energie wordt steeds rendabeler dankzij de daling van de prijzen van apparatuur en installaties," verklaart Régis Lambert. "Dat wekt in toenemende mate de interesse van de economische actoren, maar zorgt ook voor de opkomst van een belangrijk segment van externe investeerders in de publieke en privésector."

Lancering van het programma Solarclick

Tussen 2017 en 2020 wordt er dankzij het installatieprogramma van het gewest bijna 85.000 m² aan fotovoltaïsche panelen geïnstalleerd op de daken van bijna 150 openbare gebouwen (administratieve gebouwen, sportinfrastructuur, scholen enz.). Deze panelen moeten de voor het gewest vastgelegde doelstelling helpen behalen: de productie van hernieuwbare energie verdubbelen tegen 2020.

"In 2018 werden de eerste gewestelijke en gemeentelijke gebouwen, die werden geselecteerd in het kader van het gewestelijk programma Solarclick, uitgerust met fotovoltaïsche panelen," vult Régis Lambert aan. "Het programma heeft een budget van 20 miljoen euro over vier jaar en berust op het 'win-winprincipe: de overheid profiteert gratis van de geproduceerde elektriciteit om haar behoeften te dekken, en het gewest, dat eigenaar is van de fotovoltaïsche panelen, int de groenestroomcertificaten en spijst het Klimaatfonds met de opbrengst van de verkoop ervan."

Data & Quality manager

In 2018 nam BRUGEL een voltijds Data & Quality manager in dienst. Deze versterking is bijzonder opportuun gebleken voor de dienst, die immer sterk op IT-tools steunt en steeds meer gegevens verwerkt. Zijn opdracht bestaat er onder andere uit om de gegevens, de IT-tools en de kwaliteit van de databases te beheren.

4 MIG6 is de reeks regels die en het communicatieprotocol dat gegevensuitwisselingen tussen de DNB en de leveranciers mogelijk maakt.
5 Atrias is de unieke database van de energiesector.

Nieuw, operationeler extranet

Het nieuwe extranet dat door BRUGEL wordt aangeboden en eind 2018 in gebruik werd genomen, maakt een dynamischer en beter beveiligd beheer van groenestroomcertificaten door alle gebruikers mogelijk.

"Doordat bepaalde procedures voor interne validatie werden geschrapt, kan er bovendien vlotter worden genavigeerd," legt Régis Lambert uit. "In die geest worden de verkooptransacties onmiddellijk uitgevoerd, zonder tussenstappen zoals dat vroeger het geval was. De leveranciers hebben ook de mogelijkheid om rechtstreeks via het extranet de garanties van oorsprong te beheren en groenestroomcertificaten te annuleren."

Einde van de compensatie

Na overleg met de spelers in de sector en gezien de beslissing van de regering om het einde van de compensatie voor het commoditygedeelte (energetarief) aan de ingebruikname van de MIG6⁴ te koppelen, heeft BRUGEL ervoor gekozen om de inwerkingtreding van het einde van de compensatie voor de netkosten aan de ingebruikname van het "Clearing House" van Atrias⁵ en de MIG6 te koppelen.

"De Brusselse regulator was van oordeel dat een asynchroon einde van de compensatie een langdurige en dure aangelegenheid zou zijn voor de leveranciers, de Brusselse netbeheerder en de consumenten," verklaart Régis Lambert. "Maar omdat de datum waarop de MIG6 zal worden gelanceerd nog niet definitief vastligt (mogelijk medio 2020), heeft BRUGEL een tussenoplossing voorgesteld om het principe van gelijke behandeling van alle consumenten in het Brussels Gewest te respecteren."

Dit alternatief zou erin bestaan om de compensatie voor de gridfee via de MIG die op dit ogenblik van kracht is, te schrappen. De belangrijkste rem op de invoering van het definitieve einde van de compensatie zou voor BRUGEL de verplicht terugkoop van de injectie door de leveranciers zijn. Door deze verplichting niet op te leggen, zouden leveranciers die zich niet in dit segment willen positioneren, hun IT-systemen niet moeten aan te passen. Leveranciers die zich daarentegen willen onderscheiden, kunnen dan voorstellen om de injectie van de prosumenten terug te kopen.

Compensatieprincipe

Het compensatieprincipe houdt in dat alle op het gewestelijke distributienet geïnjecteerde energie - geproduceerd door een installatie voor de productie van hernieuwbare energie op een ogenblik waarop de prosumant ze niet in real time verbruikt - jaarlijks wiskundig wordt afgetrokken van de hoeveelheid elektriciteit die van het net werd afgenomen.

Een prosumant is een gebruiker van het distributienet voor elektriciteit die beschikt over een toegangspunt voor de afname van het laagspanningsnet en die ook een decentrale productie-eenheid heeft waarmee hij elektriciteit kan injecteren op het distributienet voor elektriciteit.

